

Peter Marstrander:

Hvor skjevfordelt er seksjon for samfunnsodontologi i Oslo?

Jeg registrerer at NTFs Tidende nok en gang har tatt inn et debattinnlegg fra Grytten og co. som er kamuflert som en vitenskapelig artikkel. Det ville stå dårlig til med vitenskapen hvis denne artikkelen skulle godkjennes som vitenskap. Her er det bevisste fortielser, bevisste fordreininger og manglende drøfting i forhold til konklusjonen.

Jeg kan selvsagt ikke fyre av denne salven uten å dokumentere det jeg sier. Jeg blir derfor nødt til å begrunne mine synspunkter nærmere:

1. «Utredningsgruppen for eventuell tannlegeutdanning i Tromsø hevder at tannlegedekningen er spesielt lav i Nord-Norge. En egen tannlegeutdanning i Tromsø vil kunne bedre rekrutteringssituasjonen for tannleger til landsdelen. På den måten vil tannlegene kunne bli mindre skjevfordelt i disfavør Nord-Norge.» slik innledes det med i artikkelen. «Utredning om tannlegebehov i Norge og tannlegeutdanning i Tromsø» var utredningens navn og allerede ordbruken til artikkelforfatterne innledningsvis varsler et sterkt polemisk innhold. Utredningen er blitt til utredningsgruppen og navnet på utredningen er blitt fordreid til det ugjenkjennelige.

Utredningen sier at Nord-Norge burde hatt 15 % flere tannlegeårsværk og Midt-Norge-burde hatt 22 % flere tannlegeårsværk dersom tannlegeresursene skulle vært likt fordelt. I tillegg er det en enda større skjevfordeling av spesialister. Nord-Norge burde hatt 120 % flere spesialister for å oppnå lik fordeling. Dessuten slutter tannlegene i de offentlige stillingene i Nord-Norge etter kort tid, slik at tannlegene i snitt har liten erfaring og liten produktivitet. Dette siste poenget er det viktigste i forhold til tannlegeutdanning. Artikkelen tar ikke opp disse argumentene i det hele tatt. Derimot registrerer

jeg at artikkelforfatterne nå er enige i argumentasjonen om at utdanning i landsdelen vil gi bedre rekruttering.

2. Når artikkelen skal dokumentere at tannlegedekningen ikke er spesielt lav i Nord-Norge gjør de følgende kunstgrep:

– De hevder at offentlig tannlegetetthet i Troms og Finnmark er høyest i hele landet.

– Når det gjelder samlet offentlig og privat tannhelsetilbud sies det at «Både Troms og Finnmark har en dekning som ligger litt over gjennomsnittet for fylkene».

Når private etableringer historisk sett har manglet i Troms og Finnmark utenom de aller største befolkningssentrasjonene, finner jeg det fullkomment naturlig at man har forsøkt å kompensere for markedets svakheter ved å opprette offentlige stillinger for å yte nødvendige tjenester. Det burde derfor ikke undre noen at man har flere offentlige tannleger per befolkningsenhet enn andre steder i landet. Manglende private etableringer kan blant annet forklares med skjevrekruitering til tannlegestudiet, hvor få av de ferdigutdannede tannlegene har tilknytning til landsdelen. Denne naturlige forklaringen er ikke diskutert i det hele tatt! Derimot er bedre fylkeskommunal økonomi i Troms og Finnmark i forhold til landsgjennomsnittet trukket fram som forklaring på flere offentlige tannlegestillinger!

Av figur 2 i artikkelen fremgår det med all mulig tydelighet at de nordnorske fylkene har en tannlegedekning som ligger godt under landsgjennomsnittet. Da foretar artikkelforfatterne det kunstgrepet å legge offentlige tannpleiere på toppen av stolpediagrammet med kommentar som gjengitt ovenfor i b). En tannpleier har fått like stor vekt som en tannlege når tannhelsetilbudet framstilles! For en uoppmerksom leser

fremstår det fortsatt som om det er tannlegetettheten det snakkes om fra artikkelforfatternes side. Overskriften til artikkelen er jo: «Hvor skjevfordelte er tannlegene i Norge?». Dette er snusk!

Nordnorsk tannhelsetjeneste har etter fattig evne forsøkt å kompensere for manglende tannleger ved å ansette tannpleiere og utnytte deres kompetanse fullt ut, noe som kan være et forbilde for andre landsdeler. Da blir det feil å få dette i trynet, når debatten dreier seg om tannlegedekning.

3. «Begrunnelsen for en egen tannlegeutdanning er først og fremst å få flere tannleger ansatt i Den offentlige tannhelsetjenesten» med henvisning blant annet til utredningen om tannlegebehov i Norge og tannlegeutdanning i Tromsø. Jeg har lett med lys og lykte etter en sånn formulering i utredningen, men finner den ikke. Det som derimot står under hovedkonklusjoner, er: «Det vil være naturlig at problemstillinger fra den offentlige tannhelsetjenesten gis dominans i undervisningen og praksisfeltet siden majoriteten av tannlegeårsværk i landsdelen organiseres av den offentlige sektor.»

Utredningen har lojalt fulgt opp Stortingets vedtak om en utredning hvor «den offentlige tannhelsetjenesten vektlegges i undervisningsopplegget». Likevel skal en tannlegeutdanning i Tromsø naturligvis utdanne både tannleger til privat sektor og offentlig sektor.

Grytten og co.: «Utdanningen i Tromsø er først og fremst ment å utdanne tannleger med en «egen offentlig» ideologi. En slik ideologi kan, i hvert fall et stykke på vei, være uforenelig med å arbeide i privat tannlegepraksis.» Hvordan en gruppe presumptivt seriøse mennesker kan få seg til å skrive slike ting, er helt uforståelig for meg. Skulle tannleger utdannet i Oslo og Bergen med rollemodeller (instruktørtannleger) fra privat praksis

være uegnet til ansettelse i offentlig tannhelsetjeneste?

4. Artikkelen diskuterer avslutningsvis alternative avlønningsformer i Østfold. Ettersom forfatterne av artikkelen har vært inne i et tilsvarende prosjekt i Troms, er det underlig at man ikke nevner at også offentlig tannhelsetjeneste i Nord-Norge og Troms har gjennomført alternative avlønningsformer som kan medføre ekstrainntekter for tannlegene av betydelige dimensjoner. Den offentlige tannhelsetjenesten i Nord-Norge bruker mulighetene som finnes for å få et best mulig resultat, men ser at vi ikke kommer særlig langt

uten en utdanning av tannleger i landsdelen.

Artikkelen til Seksjon for samfunnsodontologi presenterer etter min mening fortid og nåtid på en skjev måte. Når vi nå skal ta en beslutning om tannlegeutdanning, er det viktig ikke bare å skue til fortid og nåtid, men prøve å få et glimt inn i fremtidens speil. Hva kan vi være enige om?

– Det vil i nærmeste framtid med uendret utdanningskapasitet bli langt færre tannlegeårsverk enn nå. Uten økt utdanningskapasitet vil det bli umulig å opprettholde samme tannhelsetjeneste som den vi kjenner i dag.

– De fleste er enige om at økt utdanningskapasitet er nødvendig. Hvor skal vi utdanne tannlegene? En utdanning ved Universitetet i Tromsø vil gi en bedre fordeling av tannleger, og redusere rekrutterings- og stabilitetsproblemene i offentlig tannhelsetjeneste spesielt i Nord-Norge, men også ellers i landet. Fylkestannlegenes støtte til utdanning i Tromsø vitner om at de tror på argumentet om en generell bedring.

Adresse: Jan Mayenv. 3, 9013 Tromsø

T A N N L E G E U T S T Y R • T E K N I S K S E R V I S E

Fleksible og smarte innredninger

Din arbeidsplass skal være effektiv, ergonomisk og ikke minst trivelig!

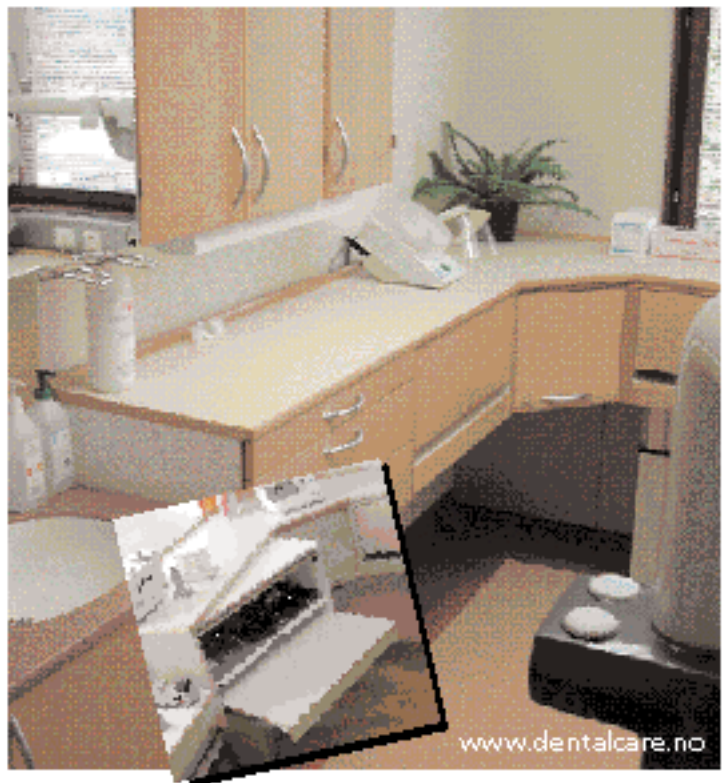
Vi leverer kvalitetsinnredninger fra Dandent dentalinnredninger. De er kjent for smarte løsninger og har et bredt utvalg i farger og tresorter.

Her vil du alltid finne en god løsning!

Vi presenterer et redimejonalet tegninger av løsningene vi foreslår.

**Dental
Care**

Ryggveien 250, postboks 172, 1581 Rygge
Tlf. 69 23 55 66 - Fax: 69 23 55 65
Epost: khp@dentalcare.no

www.dentalcare.no